

ΙΕΡΑ ΜΟΝΗ
ΤΙΜΙΟΥ ΠΡΟΔΡΟΜΟΥ ΠΕΡΙΩΝ
ΠΡΟΣΚΥΝΗΤΑΡΙΟΝ

ΗΤΟΙ
ΟΔΗΓΟΣ ΤΟΥ ΠΡΟΣΚΥΝΗΤΗ

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΑΠΟΤΟΜΗ
ΒΕΡΟΙΑ 2007

394

0

ΙΕΡΑ ΜΟΝΗ ΤΙΜΙΟΥ ΠΡΟΔΡΟΜΟΥ ΠΕΡΙΩΝ
ΠΡΟΣΚΥΝΗΤΑΡΙΟΝ

ΧΟΡΗΓΟΙ

**ΝΟΜΑΡΧΙΑΚΗ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗ ΗΜΑΘΙΑΣ
ΑΛΕΞΙΑΔΗΣ ΑΝΤΩΝΙΟΣ
ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΜΥΤΑΘΝΙΑ**

ΙΕΡΑ ΜΟΝΗ
ΤΙΜΙΟΥ ΠΡΟΔΡΟΜΟΥ ΠΕΡΙΩΝ
ΠΡΟΣΚΥΝΗΤΑΡΙΟΝ

ΗΤΟΙ
ΟΔΗΓΟΣ ΤΟΥ ΠΡΟΣΚΥΝΗΤΗ

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΑΠΟΤΟΜΗ
ΒΕΡΟΙΑ 2007

ΙΕΡΑ ΜΟΝΗ ΤΙΜΙΟΥ ΠΡΟΔΡΟΜΟΥ ΠΙΕΡΙΩΝ
ΠΡΟΣΚΥΝΗΤΑΡΙΟΝ
ΗΤΟΙ
ΟΔΗΓΟΣ ΤΟΥ ΠΡΟΣΚΥΝΗΤΗ

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΑΠΟΤΟΜΉ 1
ΒΕΡΟΙΑ 2007

© Αρχιμ. Πορφύριος - Ιερά Μονή Τιμίου Προδρόμου

Τ.Θ. 10, 591 00 ΒΕΡΟΙΑ

Τηλ. 23310 43430, Fax 23310 43432

Κείμενα: Αρχιμ. Πορφύριος

Φωτογραφίες: Βασίλης Κολοβός, Γιώργος Γκαλίτσιος,

Βούλα Κώστογλου, Γιάννης Μπάτσιος

Λογότυπο-Εικόνες: Νίκος Χατζηιωάννου

Εκδοτική παραγωγή: Γραφικές Τέχνες - Εκδόσεις Μυγδονία

Δαβάκη 18, 570 09 Καλοχώρι Θεσσαλονίκης

Τηλ.: 2310 754 254, Fax 2310 754 558

Πρόδρομε, πρότρεχε
προς φίλον Λόγον
σκεύος σκαιόν με
φωτός αναδεικνύων.

Ὁ Σεβασμιώτατος Κύριος κ. Παντελεήμων
Μητροπολίτης Βεροίας, Ναούσης καί Καμpanίας

Πρόλογος

Ἡ ἀγάπη γιά τόν Θεό καί τήν ἐν ἡσυχίᾳ ἀφιέρωση στή λατρεία του ὁδήγησε πρὶν ἀπό πολλοὺς αἰῶνες ἀσκητές καί ἐρημίτες στόν ἱερό αὐτόν τόπο ὅπου βρίσκεται σήμερα ἡ Σκήτη τοῦ Τιμίου Προδρόμου.

Μέ τήν προσευχή καί τήν ἄσκηση, μακριά ἀπό τοὺς θορύβους τοῦ κόσμου καί τή μάταιη δόξα, ἀνέβαιναν οἱ ὅσοι πατέρες μας τήν οὐρανοδρόμο κλίμακα. Καθαίροντας τήν ψυχή καί τό σῶμα τους μέ τήν νηστεία καί τήν ἐγκράτεια δεχόταν τή χάρη τοῦ Θεοῦ στήν ψυχή τους καί ἀξιωνόταν νά δοῦν τό φῶς τῆς Μεταμορφώσεως νά καταυγάζει τίς ταπεινές καλύβες τους.

Ἀνάμεσα στοὺς ἱερούς οἰκήτορες τῆς εὐλογημένης αὐτῆς μοναχικῆς πολιτείας ὁ Ἅγιος Κλήμης, μαθητής τοῦ ἀγίου Φωτίου καί τῶν αὐταδέλφων ἀγίων Κυρίλλου καί Μεθοδίου τῶν Θεσσαλονικέων, ὁ πολιοῦχος τῆς Βεροίας, ὅσιος Ἀντώνιος ὁ νέος, ἀλλά καί ὁ μέγας θεολόγος καί διδάσκαλος τοῦ ἀκτίστου φωτός, ὁ ἅγιος Γρηγόριος ὁ Παλαμᾶς, ἀρχιεπίσκοπος Θεσσαλονίκης μαζί μέ τοὺς ὁσίους αὐταδέλφους καί τήν δεκάδα τῶν μαθητῶν του. Καί μαζί τους ὁ ὅσιος Ἀθανάσιος ὁ Μετεωρίτης, ὁ ὅσιος Νικάνορας τῆς Ζάβορδας, ὁ ὅσιος Διονύσιος ὁ ἐν Ὀλύμπῳ, ὁ ὅσιος Θεοφάνης τῆς Ναούσης καί ὁ ἅγιος Κοσμᾶς ὁ Αἰτωλός, κατασκήνωσαν «ὡς στρουθία μονάζοντα» στίς ὄχθες τοῦ Ἀλιάκμονα καί προσείλκυσαν, μέ τή φήμη τῆς ἀγιότητός τους, πλῆθος μοναχῶν πού συνέπηξαν μονές ἱερές καί τόπους λατρείας τοῦ Θεοῦ.

Οἱ ἱστορικές συγκυρίες ὁδήγησαν στήν παρακμή καί τήν ἐρήμωση τήν Ἱερά Σκήτη τῆς Βεροίας σχεδόν μέχρι τίς ἡμέρες μας, ὅποτε μέ τή χάρη τοῦ Θεοῦ καί τίς πρεσβείες τῶν ἐν τῇ Σκῆτῃ τῆς Βεροίας διαλαμφάντων πατέρων ἄρχισε νά ἀναβιώνει καί πάλι ὁ μοναχισμός στόν ἱερό αὐτόν τόπο.

Ἡ αἴσθησις τῆς παρουσίας τῶν ἀγίων πατέρων καί ἡ εὐωδία τῶν ἀγίων λειψάνων τους συγκινοῦν κάθε εὐλαβῆ προσκυνητή καί ἐνισχύουν ὅσους ἐπιλέγουν νά βαδίσουν στά ἴχνη τῶν μοναχῶν καί τῶν

ἀσκητῶν τῆς Σκήτης Βεροίας, πού τιμᾶται στό ὄνομα τοῦ κήρυκος τῆς μετανοίας καί καθηγεμόνος τῶν μοναστῶν, τοῦ Τιμίου Προδρόμου.

Ἡ μακραίωνη ἱστορία τῆς Σκήτης καί τά ἱερά κειμήλιά της παρουσιάζονται γλαφυρά στό «Προσκυνητάριο» πού συνέγραψε μέ ἀγάπη ὁ καθηγούμενός της ἀρχιμ. π. Πορφύριος μέ σκοπό νά συντροφεύει καί νά καθοδηγήσει τόν εὐλαβῆ ἐπισκέπτη στό προσκύνημά του.

Συγχαίροντας τόν π. Πορφύριο γιά τήν πρωτοβουλία του, εὐχομαι ἡ χάρις τοῦ Τιμίου Προδρόμου καί τῶν ἁγίων πατέρων νά συνοδεύει καί τούς μονάζοντες καί τούς προσκυνητές τῆς Ἱερᾶς Σκήτης Βεροίας.

Ὁ Βεροίας καί Ναούσης Παντελεήμων

Ὁ Βεροίας καί Ναούσης Παντελεήμων

Αγαπητέ μου φίλε,

Βρίσκεσαι προσκυνητής στο Μοναστήρι του Τιμίου Προδρόμου, στα Πιέρια Όρη.

Ο Άγιος Πρόδρομος, που έζησε στις έρημες όχθες του Ιορδάνη, στην Αγία Γη της Παλαιστίνης, παρθένος και νηστευτής, υπάκουος στον Νόμο του Θεού, θεωρείται ο πρώτος μοναχός, αλλά και πρότυπο και προστάτης των μοναχών. Γι αυτό και τα περισσότερα μοναστήρια είναι αφιερωμένα στην ιερή του μνήμη.

Το μοναστήρι μας ανήκει στην Ιερά Μητρόπολη Βεροίας, Ναούσης και Καμπανίας, διοικητικά υπάγεται στον Δήμο Μακεδονίδος, στα Πιέρια Όρη, του Νομού Ημαθίας. Μνημονεύει το σεπτό όνομα του Οικουμενικού Πατριάρχη και αποτελεί Σταυροπήγιο του Οικουμενικού Θρόνου. Πανηγυρίζει την Αποτομή της τιμίας κεφαλής του Αγίου Ιωάννη του Προδρόμου, στις 29 Αυγούστου.

Το Προσκυνητάριον αυτό που κρατάς, ο Οδηγός δηλαδή του Μοναστηριού μας, για τον προσκυνητή, εκδίδεται με την ευλογία του Αγίου Ποιμενάρχη μας Κυρίου κ. Παντελεήμονος και έχει σκοπό να Σε βοηθήσει κατατοπιζοντάς σε στο προσκύνημά σου αυτό.

Καλώς ήλθες και Καλό Προσκύνημα.

Η Ιστορία του μοναστηριού μας

Η Ιστορία του μοναστηριού μας χάνεται στα βάθη των αιώνων.

Είναι βεβαιωμένο από το ιερό βιβλίο των Πράξεων των Αποστόλων ότι η Βέροια και η ευρύτερη περιοχή της Ημαθίας δέχτηκε το ευαγγελικό κήρυγμα από τον ίδιο τον απόστολο Παύλο. Μετά από την πρώτη επίσκεψη του Αποστόλου των Εθνών, παρέμειναν στην πόλη μας οι άγιοι Σίλας και Τιμόθεος και συνέχισαν για λίγο τον ευαγγελισμό του λαού. Η

ακρίβεια εξάλλου της διηγήσεως αλλά και οι γνώμες των ειδικών επιστημόνων βεβαιώνουν ότι πέρασε και ο απόστολος Λουκάς από την πόλη μας, ακολουθώντας κατά πόδας τον δάσκαλό του απόστολο Παύλο σαν συνέκδημος.

Την αλήθεια της παύλεις επίσκεψης στην Ημαθία γη την απορόφησε η παράδοση και την μετάπλασε σε μά ωραία λαϊκή διήγηση.

Υπάρχει έντονα χαραγμένο στην λαϊκή ψυχή, σε ολόκληρη την περιοχή των Πιερίων, ότι φεύγοντας ο άγιος απόστολος από την Βέροια, έφτασε μέχρι κάποιο σημείο του Βερμίου όρους και εκεί δίψασε και προσευχόμενος, έκανε την γη να αναβλύσει δροσερό και πολύ νερό. Το σημείο αυτό είναι η Ζωοδόχος Πηγή, που βρίσκεται έξω από την Βέροια, στον παλαιό δρόμο Βέροιας-Κοζάνης. Από το σημείο εκείνο, ο Παύλος πέρασε απέναντι στα Πιέρια και άρχισε να κατεβαίνει προς την θάλασσα. Έφτασε μέχρι την Μεθώνη. Και από εκεί ανέβηκε στο πλοίο για την Αθήνα.

Στα Πιέρια, όπου σταματούσε να ξεκουραστεί έμπηγε στο χώμα το ξύλινο ραβδί του. Και σε όσα σημεία άφησε ο εθνικήρυκας τη ράβδο του, αργότερα κάρπισε ο λόγος του αγίου Ευαγγελίου και φύτρωσαν τα μοναστήρια.

Ένα από τα μοναστήρια αυτά, που ξεφύτρωσαν από το ραβδί και οπωσδήποτε απο τον λόγο του αποστόλου Παύλου, είναι και το παρόν μοναστήρι, η Ιερά Μονή Τιμίμου Προδρόμου των Πιερίων.

Αν και οι ρίζες του μοναχισμού αντλούν τους χυμούς τους από τα ζωηφόρανάματα του αγίου ευαγγελίου, γενικότερα ο μοναχι-

σμός οργανώθηκε κατά τόπους από μεγάλους πατέρες της Εκκλησίας μας. Στην Αίγυπτο από τον Μέγα Αντώνιο, στην Καππαδοκία από τον Μέγα Βασίλειο, στην Ήπειρο από τον Άγιο Διάδοχο επίσκοπο Φωτικής και σε άλλες περιοχές από άλλους αγίους πατέρες.

Μετά την μεγάλη περιπέτεια της Εκκλησίας, την περίοδο της Εικονομαχίας, που διήρκεσε σχεδόν δύο αιώνες, αρχίζει μία νέα σελίδα για την ιστορία του ορθοδόξου μοναχισμού. Την ίδια εποχή αρχίζει η ιστορία του μοναχισμού και στην περιοχή μας, τις ευλογημένες όχθες του Αλιάκμονα.

Εδώ έγινε μοναχός και ο άγιος Κλήμης, που αργότερα έγινε αρχιεπίσκοπος Αχρίδος

Εδώ έγινε μοναχός και ο όσιος Αντώνιος, ο πολιούχος της Βέροιας.

Ο άγιος Κλήμης έγινε μοναχός προς το τέλος του 9ου αιώνα, ενώ ο άγιος Αντώνιος έζησε τον 10ο αιώνα.

Φαίνεται λοιπόν ότι η Μονή του Προδρόμου είχε μεγάλη δράση στο μεγάλο ανακαινιστικό και εκπολιτιστικό πρόγραμμα του αγίου Φωτίου, του μεγάλου πατριάρχη Κωνσταντινουπόλεως, τόσο στην ελλα-

δική χερσόνησο όσο και γενικότερα στα Βαλκάνια.

Κατά τον 14ο αιώνα, και πάλι η περιοχή μας μένει έρημος. Έτσι όταν έρχεται ο μεγάλος φωστήρας της Εκκλησίας, ο Άγιος Γρηγόριος ο Παλαμάς, από την Θεσσαλονίκη, βρίσκει στην περιοχή ασκητές, που ζούσαν στα σπήλαια, με μεγάλη άσκηση στην κακοπάθεια και στην νηστεία.

Σε ένα από τα ιερά αυτά σπήλαια εγκαταστάθηκε ο ίδιος ο Γρηγόριος ενώ στα γειτονικά σπήλαια εγκαταστάθηκαν οι υπόλοιποι μαθητές του. Ανάμεσα στους μαθητές του βρίσκονταν και οι δύο

μικρότεροι κατά σάρκα αδελφοί του, ο Μακάριος και ο Θεοδόσιος. Μάλιστα ο όσιος Θεοδόσιος εκοιμήθη εδώ, και μας κατέλιπε, θαμμένο κάπου εδώ, πολύτιμο θησαυρό το οσιακό του λείψανο.

Στα ίδια χρόνια, πέρασε από τον Άγιο Πρόδρομο και ο όσιος Αθανάσιος. Από εδώ γνώρισε και τον Άγιο Ιάκωβο, που ήταν μαθητής του οσίου Γρηγορίου του Σιναίτη και έγινε μητροπολίτης στα γειτονικά Σέρβια. Ο Αθανάσιος έζησε για λίγο εδώ, μαζί με τον Γέροντά του, τον πνευματικό του πατέρα, τον όσιο Γρηγόριο τον Βυζάντιο. Φεύγοντας οι δυό τους από εδώ, εγκαταστάθηκαν στα Μετέωρα, στην Καλαμπάκα της Θεσσαλίας, και εκεί έχτισαν το μεγάλο Μετέωρο, το αφιερωμένο στην Μεταμόρφωση του Χριστού.

Τον 14ο επίσης αιώνα, πέρασε και ο όσιος Θεοδόσιος, μαθητής και αυτός του οσίου Γρηγορίου του Σιναίτη. Αυτός έμεινε για λίγον καιρό στην Θεσσαλονίκη, όπου έμαθε για την πνευματική ζωή της Σκήτης. Με το καράβι έφθασε στα Πιέρια, απόλαυσε την συναναστροφή με τους αγίους εδώ ασκητές, και, παίρνοντας πάλι το πλοίο, επέστρεψε στην Θεσσαλονίκη. Εν συνεχεία έφυγε για τα μέρη της Βουλγαρίας, όπου μετέφερε το νηπτικό και ησυχαστικό πνεύμα, σύμφωνα με την διδασκαλία του οσίου Γρηγορίου του Σιναίτη, και έχτισε μοναστήρι στο Κελιφάροβο, κοντά στο Τόρνοβο της Βουλγαρίας.

Κατά τον 16ο αιώνα, ήλθε, και πάλι από το Άγιον Όρος, ο ηγούμενος της Μονής Φιλοθέου, Διονύσιος, εγκατέστησε εδώ το κοινοβιακό πολίτευμα και έχτισε το πρώτο καθολικό. Αργότερα, για να

αποφύγει την απαίτηση των κατοίκων της Βεροίας που τον ήθελαν επίμονα για αρχιερέα τους, απομακρύνθηκε στα μέρη της Σουλπάτας, κοντά στο σημερινό χωριό Συκιά Πιερίων. Από εκεί έφυγε για τον Όλυμπο, όπου ίδρυσε την Μονή Αγίας Τριάδος, το σημερινό μοναστήρι που έχει το όνομά του. Συνεπώς για το μοναστήρι μας ο άγιος Διονύσιος θεωρείται κτίτορας, και φυσικά έτσι θα πρέπει να μνημονεύεται στις διάφορες λατρευτικές μας συνάξεις.

Φίλος και συνασκητής του οσίου Διονυσίου, ο όσιος Νικάνωρ ο Θεσσαλονικεύς. Ήταν τόσο μεγάλη η πνευματική φιλία των δύο αγίων ανδρών, ώστε ο Νικάνωρ άφησε εντολή στην διαθήκη του από εδώ να λαμβάνει τον ηγούμενο το δικό του μοναστήρι, στο Καλλίστρατον όρος, στην γνωστή Ζάβφορδα, αν τυχόν στερείται ιερομονάχων.

Προς το τέλος του 16ου αιώνα, δρα στην περιοχή της Ημαθίας ο όσιος Θεοφάνης, ερχόμενος και αυτός από το Άγιον Όρος, από την Μονή Δοχειαρίου, της οποίας υπήρξε δομήτωρ και, για ένα διάστημα, ηγούμενος. Ο όσιος Θεοφάνης ίδρυσε εδώ μοναστήρι αφιερωμένο στην Παναγία την Σκητιώτισσα και έξω από την πόλη της Βεροίας γυνακείο μοναστήρι, αφιερωμένο στους Ασωμάτους αγίους αγγέλους, στους οποίους ήταν αφιερωμένο και το μοναστήρι του Δοχειαρίου. Ίδρυσε επίσης περί το 1595 και

άλλο μοναστήρι, πάλι των Ταξιαρχών, που σήμερα είναι γνωστό με το όνομα του οσίου, στο όρος Βέρμιο, έξω από την πόλη της Νάουσας. Μάλιστα, σύμφωνα με τις γνώμες των ερευνητών, αυτός συνέβαλε να συγκεντρωθούν πολλοί καταγόμενοι από τα Ιωάννινα και

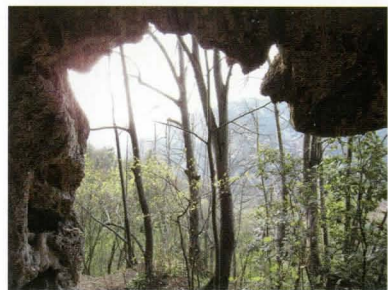
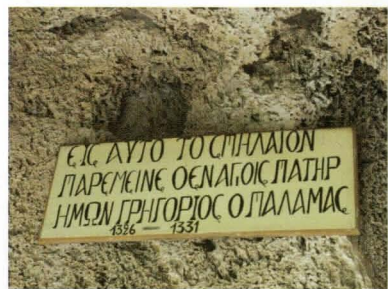
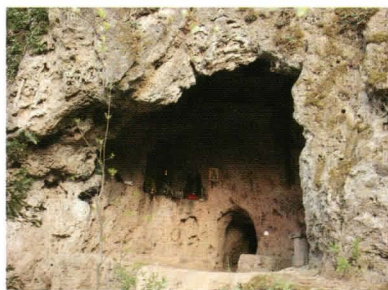
να συνοικιστεί η πόλη, η οποία, από ευγνωμοσύνη, τον τιμά ως πολιούχο της.

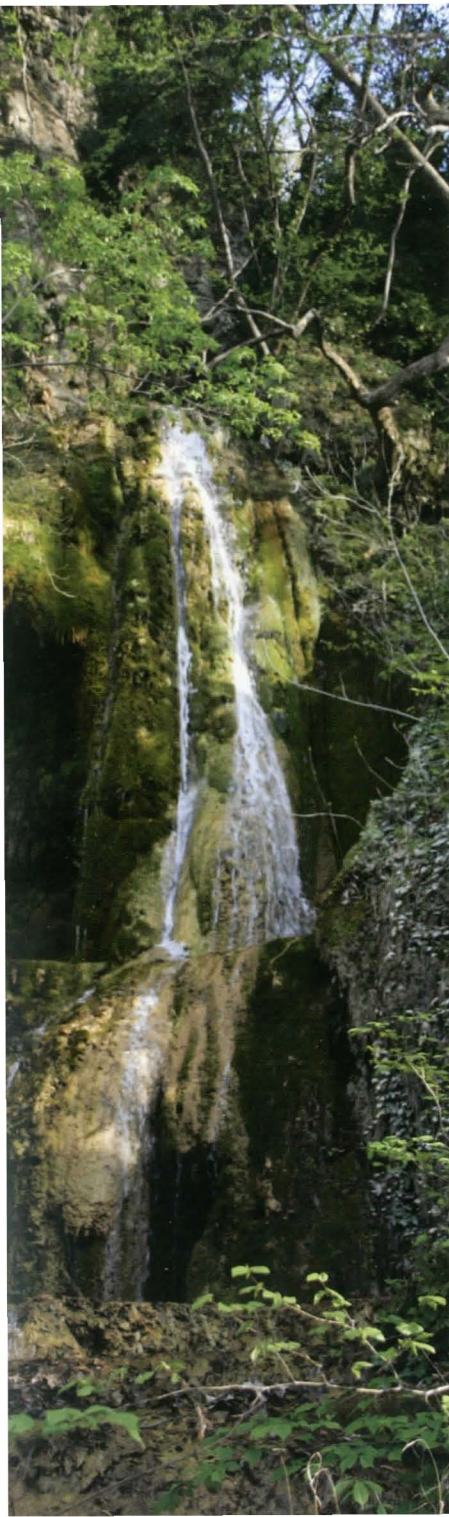
Όμως και ο άγιος Θεωνάς, αρχιεπίσκοπος Θεσσαλονίκης, θεωρείται πως έζησε σε σπήλαιο της περιοχής μας, ερχόμενος από το Άγιο Όρος και πριν χτίσει το μοναστήρι της αγίας Αναστασίας στα ανατολικά του όρους Χορτιάτη.

Κατά τον 18ο αιώνα, έμεινε στον Τίμιο Πρόδρομο, εδώ, ο μεγάλος άγιος των σκλάβων και των ραγιαδών Ρωμιών, ο Άγιος Κοσμάς ο Αιτωλός, περί το 1776. Έχοντας ως ορμητήριο το μοναστήρι μας, κήρυττε στα γύρω χωριά των Πιερίων, όπου και μέχρι σήμερα θυμούνται το πέρασμά του και δείχνουν τον σταυρό ή το μέρος όπου στάθηκε και κήρυξε.

Τα ίδια χρόνια, συνδέθηκε με τους πατέρες και, είναι σχεδόν σίγουρο το ότι πέρασε από εδώ, ο όσιος Αθανάσιος ο Πάριος, ο οποίος και επιμελήθηκε, συμπληρώνοντάς την, την αρχαία Ακολουθία του αγίου Κλήμη, του ομολογητού και ισαποστόλου, αρχιεπισκόπου Αχρίδος, του θαυματουργού.

Αυτοί οι Δώδεκα είναι οι γνωστοί μας άγιοι, προς το παρόν, που

συνδέθηκαν με το μοναστήρι μας, περνώντας από εδώ και ζώντας για μικρότερο ή και μεγαλύτερο χρονικό διάστημα υπό την προστασία των πτερυγών του όρχαμου των μοναζόντων, του αγίου Ιωάννη του Προδρόμου.

Με την επανάσταση στη Νάουσα, ο εξωμότης και αρνησίχριστος Εμίν αγάς, ο θηριόγνωμος Λουμπούτ πασάς, για εκδίκηση, έκαψε όλα τα μοναστήρια στο όρος Βέρμιον αλλά και στα Πιέρια, σε όλη την παρακοίτια περιοχή.

Ο Τίμιος Πρόδρομος δεν ξέφυγε από την μανία του, αλλά οι άγιοι πατέρες της μονής μας είχαν καταφέρει, εγκαίρως, να κρύουν τα κειμήλια και κυρίως τα τίμια λείψανα. Επιστρέφοντας, βρήκαν καμμένη γη, αλλά με πίστη στον Τίμιο Πρόδρομο και με την βοήθεια των αγίων λειψάνων, κατάφεραν, μέχρι το 1835, να ξαναχτίσουν τα καμμένα κτίρια, το καινούριο καθολικό και αρκετό μέρος από το τοιχοκαστρο. Τώρα όμως, τα καινούρια κτίρια δεν είναι διώροφα, αλλά έχουν μόνον ένα πάτωμα πάνω από το εισόγειο.

Η μορφή που έχει μέχρι σήμερα το μοναστήρι είναι αυτή του 1835. Μόνο την δεκαετία του 1960, κατασκευάστηκε, με τσιμέντο, ένα μέρος της ανατολικής πτέρυγας, όπου εγκαταστάθηκε το ηγουμενείο. Κάποιες σημαντικές ανακαινίσεις έγιναν το 1987 καθώς και στην δεκαετία 1980-2000.

Περιήγηση μέσα στο μοναστήρι

Μπαίνοντας από την μεγάλη καστρόπορτα, ανοίγεται μπροστά στον επισκέπτη μία πρώτη αυλή, ενώ μίατσιμεντένια σκάλα οδηγεί προς το Ηγουμενείο, στην ανατολική πτέρυγα της μονής. Δεξιότερα, στον βορεινό καστρότοιχο υπήρχε πτέρυγα κελλιών που καταστράφηκε από πυρκαγιά κατά το έτος 1920.

Προχωρώντας προς τα δυτικά, μία άλλη πόρτα, με εντοιχισμένο στο υπέρθυρο λιθανάγλυφο του 1835, με τον Τίμιο Πρόδρομο, οδηγεί σε μία δεύτερη αυλή, με το Συνοδικό, το Αρχονταρίκι, την Τράπεζα και το Μαγειρείο. Παλαιότερα, στον χώρο αυτόν βρισκόταν μερικά κελλιά μοναχών και το Δεσποτικό. Περί το 1990, καθαιρέθηκαν τα χωρίσματα, ο χώρος έγινε ενιαίος και μετατράπηκε σε Τραπεζαρία, ενώ η παλαιά αποθήκη έγινε Συνοδικό, ο χώρος δηλαδή για την επίσημη υποδοχή.

Προχωρώντας, στα αριστερά βρίσκεται ο χώρος που γίνεται το μαγείρεμα της φασολάδας κατά την 29η Αυγούστου.

Ένα μεγάλο σπήλαιο, μπροστά μας, αν και πρέπει να υπήρξε κατοικία μοναχών, χρησιμοποιούνταν τελευταία ως "κρυολόγος" φυσικός δηλαδή αποθηκευτικός χώρος.

Το Καθολικό, ο κεντρικός δηλαδή ναός, αφιερωμένος στην Αποτομή του Προδρόμου, δεσπόζει στο κέντρο αυτής της περιοχής. Είναι μία επιμήκης τρίκλιτη βασιλική, με καινούριο εξωνάρθηκα και τοιχογραφίες καλών αγιογράφων, από την Κρανιά Ελασσώνας. Εξαιρετικής τέχνης είναι το τέμπλο, με ξυλόγλυπτες παραστάσεις, την προσκύνηση της Αγίας Τριάδος από τον Αβραάμ, την θυσία του Ισαάκ, τον Ευαγγελισμό της Θεοτόκου, τον Μυστικό Δείπνο και άλλες. Σύμφωνα με διηγήσεις του μακαριστού π. Αρσενίου, το τέμπλο μεταφέρθηκε από αλλού και τοποθετήθηκε αφού συμπληρώθηκε με άλλα κομμάτια στον ναό του 1835.

Στα αριστερά της εκκλησίας μία κρήνη με τρεχούμενο νερό, και επάνω κιάσκι, που σήμερα έχει μετατραπεί σε καμπαναριό.

Απέναντι από την εκκλησία βρίσκεται μία πτέρυγα κελλιών, όπου στεγαζόταν και το παλαιό ηγουμενείο καθώς και ο τούρκος πριν και τελευταία ο έλληνας δασικός υπάλληλος.

Από ένα χαμηλό πέρασμα, με το ελαιοτριβείο αριστερά, περνούμε στην δυτική πτέρυγα. Δεξιά κελλιά μοναχών ενώ μπροστά ορθώνεται το κτίριο όπου στε-

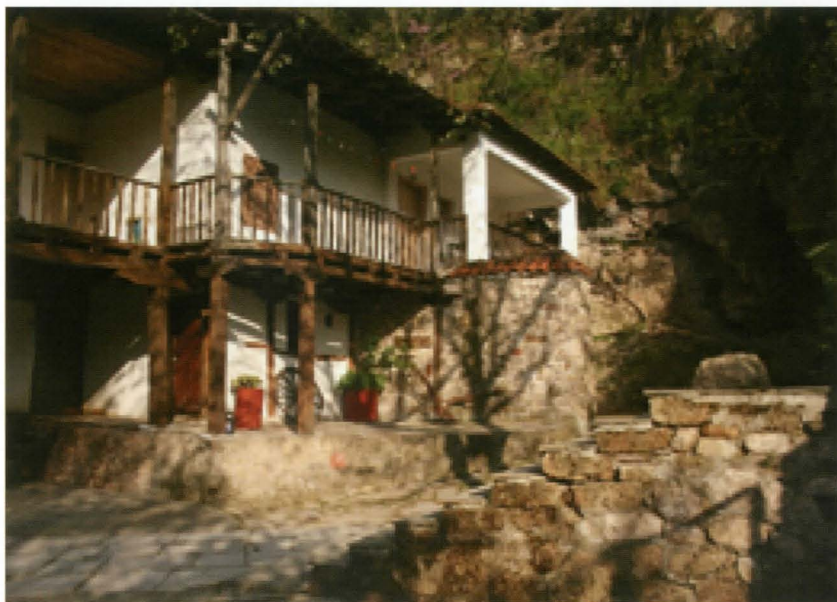
γιάστηκε για δέκα περίπου χρόνια η Ιερατική Σχολή, με μεγάλη θρησκευτική και εθνική δράση, στα δύσκολα χρόνια του Μακεδονικού Αγώνα

Στην νοτιοδυτική γωνία της πτέρυγας, εκεί που τελειώνει και το μοναστήρι, βρίσκεται και το παλαιό Καθολικό της μονής, με εξαιρετικές τοιχογραφίες. Χάραγμα που πρόσφατα εντοπίστηκε το χρονολογεί πριν από το 1622, ενώ η παράδοση το θεωρεί κτίσμα του οσίου Διονυσίου.

Δυτικά και απέναντι, έξω από το σημερινό αρχιτεκτονικό συγκρότημα της μονής, στον πωρόλιθο, είναι ανοιγμένα πολλά σπήλαια, από τα οποία το μεγαλύτερο θεωρείται η σπηλιά του Αγίου Διονυσίου. Από εδώ έφυγε ο άγιος για τον Όλυμπο για να μην γίνει μητροπολίτης Βεροίας.

Εδώ τελειώνει και η ξενάγηση μέσα στο μοναστήρι.

Στα ανατολικά, απέναντι από την μεγάλη πόρτα, υψώνεται ένα

κίοσκι με τρεχούμενο νερό, ενώ ένα μονοπάτι ανεβάζει στο επάνω επίπεδο, όπου το Κοιμητήρι και οι πηγές ύδρευσης της μονής. Στα δυτικά του χώρου σώζονται λίγες εγκαταστάσεις από τις κατασκηνώσεις που λειτουργούσαν εδώ επί μητροπολίτου Βεροίας Παύλου. Ένας ωραίος καταρράκτης ομορφαίνει το τοπίο.

Στα δυτικά της μονής, λίγο μετά τον καταρράκτη, βρίσκεται το ιερό σπήλαιο, όπου ασκήθηκε για πέντε ή και δέκα έτη ο άγιος Γρηγόριος ο Παλαμάς, πιθανώς και οι μαθητές του στα γειτονικά σπήλαια.

Πιο κάτω, η σπηλιά του Αγίου Θεωνά και αρκετά ακόμα σπήλαια.

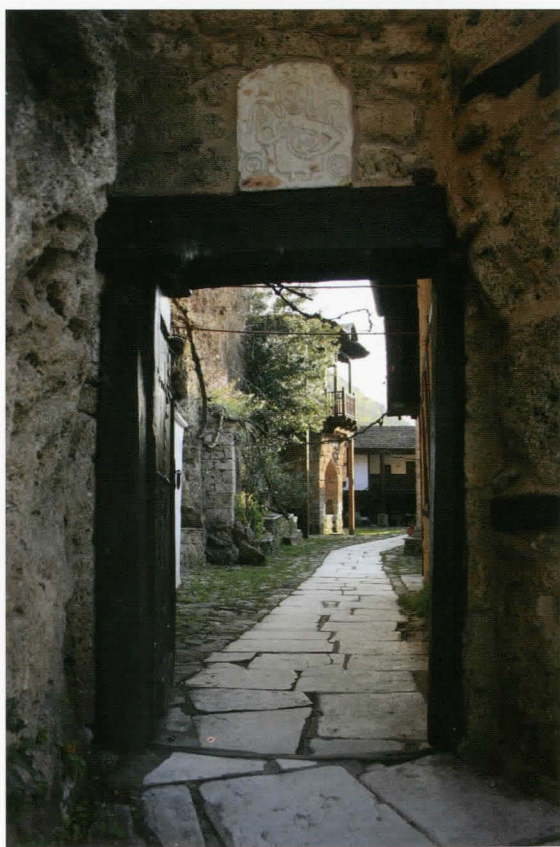
Δυστυχώς η αδιαφορία και η έλλειψη ευλάβειας βύθισε το σπήλαιο του οσίου Αντωνίου στα νερά του Αλιάκμονα.

Μέσα στους μπαχτσέδες για τα λαχανικά βρίσκεται μία αρχαία κρήνη, για την άρδευση των κήπων.

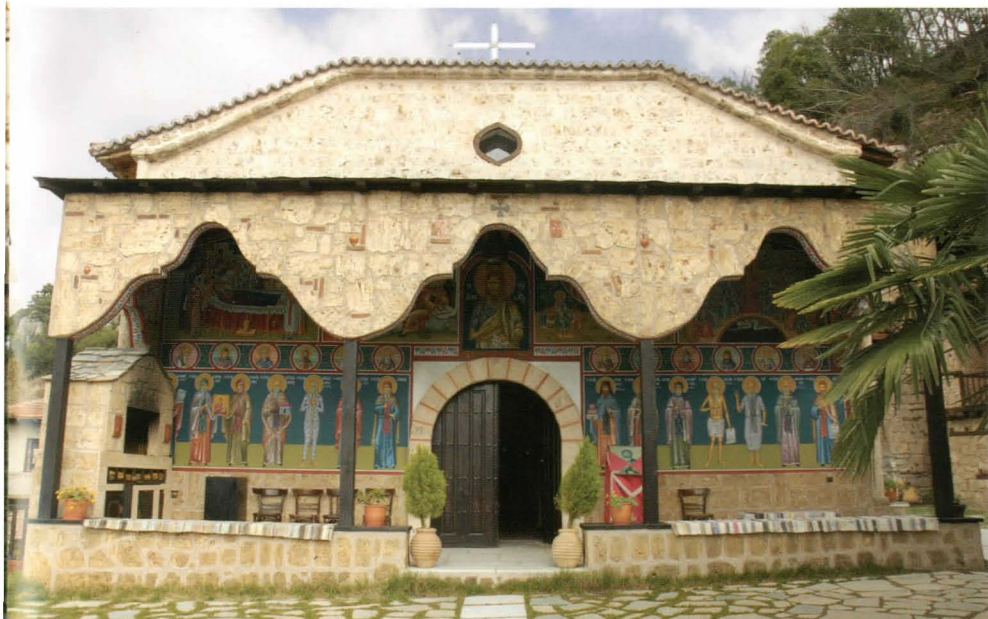

Η θέα από το μπαλκόνι που δημιουργήθηκε τελευταία μπροστά στο Καθολικό είναι θαυμάσια. Απέναντι ο όγκος της Τζαμάλας και τα φώτα από την νέα Εγνατία οδό και κάτω μία φυσική λίμνη του Αλιάκμονα ποταμού δημιουργούν στον θεατή θάμβος και έκσταση για το μεγαλείο και την πανσοφία του Δημιουργού.

Αυτή, σε γενικές γραμμές, είναι η εικόνα που παρουσιάζει σήμερα στον προσκυνητή η Ιερά Μονή Τιμίου Προδρόμου Πιερίων.

Μνήμη των Αγίων

Το Μοναστήρι τιμά και πανηγυρίζει την Αποτομή της τιμίας κεφαλής του Αγίου Ιωάννη του Προδρόμου, στις 29 Αυγούστου. Κατά την ημέρα αυτήν όλη η μητροπολιτική μας περιφέρεια, με επικεφαλής τον σεπτό μας ποιμενάρχη, συμπανηγυρίζει τον μαρτυρικό θάνατο του Αγίου Ιωάννη. Από το μοναστήρι παρατίθεται επίσημη τράπεζα και διανέμεται σε όλους τους προσκυνητές η παραδοσιακή φασολάδα με ελιές. Αλλά και σε κάθε εορτή του βαπτιστού και φίλου και συγγενούς του Κυρίου μας, του μείζονος εν γεννητοίς γυναικών, το μοναστήρι τιμά την μνήμη του με Αγρυπνία.

Η επόμενη πανήγυρις είναι η Σύναξη Πάντων των Οσίων και Θεοφόρων Πατέρων ημών των εν τη Μονή ταύτη και τη Σκήτη ταύτη ασκήσει και αθλήσει διαλαμφάντων. Μέχρι τώρα η ιερά Ακολουθία αναφερόταν στους οκτώ αγίους, αλλά είναι, νομίζουμε, καιρός να αναπληρωθεί με όλη την αγία δωδεκάδα, τους δώδεκα γνωστούς αλλά και όλους τους αγνώστους και ανωνύμους για τα ανθρώπινα δεδομένα, γνωστούς όμως στον παντογνώστη Κύριο και Θεό μας. Η μνήμη τους τιμάται κατά την Δεύτερη Κυριακή του Ματθαίου.

- Η οσιακή κοίμηση του αγίου Κλήμεντος συνέβη στις 27 Ιουλίου 916. Όμως η ημέρα της μνήμης του ποικίλει. Εορτάζεται στις 29 Ιουλίου, στις 22 Νοεμβρίου και σε άλλες ημερομηνίες. Στη δική μας ιερά μονή, επικράτησε να πανηγυρίζεται το Σάββατο μετά την εορτή των Εισοδίων.

- Ο Όσιος Αντώνιος κοιμήθη την 1 Ιανουαρίου και τιμάται στις 17 Ιανουαρίου.

- Η μνήμη του Αγίου Γρηγορίου, αρχιεπισκόπου Θεσσαλονίκης του Παλαμά γεραίρεται εδώ κυρίως κατά την Δεύτερη Κυριακή των Νηστειών, αλλά και στις 14 Νοεμβρίου μαζί με όλη την αγία του οικογένεια, και φυσικά τον όσιο Θεοδόσιο.

- Ο Όσιος Αθανάσιος ο Μετεωρίτης στις 20 Απριλίου.

- Ο Όσιος Θεοδόσιος ο εν Τορνόβω τιμάται στις 12 Φεβρουαρίου κυρίως.

- Ο Όσιος Διονύσιος, ο κτίτοράς μας, εορτάζει στις 23 Ιανουαρίου.
- Ο Όσιος Νικάνωρ ο εν Καλλιστράτω τω Όρει στις 7 Αυγούστου.
- Ο Όσιος Θεοφάνης στις 18 Αυγούστου.
- Ο Άγιος Θεωνάς στις 4 Απριλίου.
- Ο Άγιος Κοσμάς ο Αιτωλός στις 24 Αυγούστου.
- Ο Όσιος Αθανάσιος ο Πάριος στις 24 Ιουνίου.

Οι Ηγούμενοι της μονής μας

Από τον μεγάλο άγιο της Μονής μας, τον Όσιο Διονύσιο, αυτόν που οργάνωσε κοινοβιακά και ανακαίνισε ριζικά το μοναστήρι (1523-1526) μέχρι των ημερών μας, ένας μεγάλος αριθμός μοναχών απαρτίζει τον Κατάλογο των ηγουμένων μας.

Ουσιαστικά όμως αφού δεν έχουν εκδοθεί όλα τα αρχαιακά έγγραφα, μπορούμε να μιλήσουμε με κάποια βεβαιότητα για την περίοδο μετά την καταστροφή του 1822, και πιο σίγουρα για τον 20ο και τον 21ο αιώνα.

Για τον 19ο αιώνα αντλούμε πληροφορίες από τις επιγραφές στα διάφορα κειμήλια και κυρίως από όσες βρίσκονται στις θήκες των αγίων λειψάνων, στις λειψανοθήκες.

- 1818 Μελέτιος, Λειψανοθήκη τιμίας κάρας Αγίου Κλήμεντος
- 1827 Συμεών μοναχός, Λειψανοθήκη τμήματος Αγίου Τρύφωνος
- 1835 Συμεών μοναχός, Επιγραφή στη ράχη καλύμματος αγίου ευαγγελίου
- 1849 Αγαθάγγελος ιερομόναχος, Λειψανοθήκη τμήματος Αγίου Χαραλάμπους

Ο μακαριστός π. Αρσένιος, που εγκαταστάθηκε εδώ περί το 1927

και για πολλές δεκαετίες υπήρξε ο στυλοβάτης και η ψυχή του Προδρόμου, συνέταξε και έναν πρώτο Κατάλογο των ηγουμένων που πέρασαν στα χρόνια του. Αλλά και ο π. Γεώργιος Ζέρης προσπάθησε να συμπληρώσει τον Κατάλογο των ηγουμένων και τον δημοσίευσε στο τεύχος με την ιστορία του μοναστηριού. Αλληλοσυμπληρούμενοι οι δύο Κατάλογοι μας δίνουν τον παρακάτω πίνακα που έχει ως εξής και τιτλοφορείται:

Διατελέσαντες Ηγούμενοι-Ιερομόναχοι-Μοναχοί

- 18ος αι. Θεόφιλος Διάκονος, ο κατοπινός μητροπολίτης Σερβίων
και Κοζάνης
- 19ος αι. Μελέτιος ιερομόναχος, εκ Βερροίας
- 1835 Αγάπιος ιερομόναχος, Μπάρμπεση (σημερινή Βεργίνα)
- 1880 Δανιήλ μοναχός
- 1890 Κλήμης μοναχός
- 1895 Θεόκλητος μοναχός
- 1897 Προκόπιος ιερομόναχος
- 1910 Διονύσιος μοναχός
- 1913 Άνθιμος Ζησόπουλος, Μπόστιανη (Ριζώματα) Πιερίων
- 1915 Ιωαννίκιος Μηλιόπουλος, Βεροιώτης
- 1920 Αγαθάγγελος Μοναχός, Μπόστιανη Πιερίων
- 1920 Διονύσιος, από Κατράνιτσα
- 1921 Αγαθάγγελος, από Ριζώματα
- 1922 Άνθιμος ιερομόναχος, Ριζώματα
- 1925 Νεόφυτος μοναχός
- 1927 Αρσένιος Αθαν. Μπουγαλής, Κλήμα Δωρίδος

- 1928 Κωνστάντιος Μοναχός-Βασίλειος Βόγκκας (έγγαμος ιερέας), Βέροια
- 1930 Πολύκαρπος
- 1931 Καπετάν Τσεκούρας
- 1933 Διακο-Αριστόβουλος Βατοπαιδινός
- 1934 Γερμανός Ιερομόναχος, Χίος
- 1935 Θωμάς μοναχός
- 1937 Ιωακείμ μοναχός-Αντώνιος Μακρής, Βεροιώτης
- 1938 Αθανάσιος μοναχός, Βέροια
- 1939 Αντώνιος μοναχός, Βέροια
- 1941 Αργύριος μοναχός
- 1941 Βησσαρίων Χαϊδευτός, Ιερισσός Χαλκιδικής
Μπρούγκας Αθανάσιος (έγγαμος Ιερεύς εκ Ριζωμάτων,
εφημέριος χωρίου Αγ. Βαρβάρας)
- 1944 Πρόχορος μοναχός
- 1946 Γεώργιος Ζέρης (έγγαμος Ιερεύς), Πολυδένδρι Πιερίων
- 1950 Γεώργιος μοναχός
- 1951 Λεόντιος μοναχός, Παλιογράτσιανο
- 1952 Χρυσόστομος Καραβέλλας, Σάμιος

- 1953 Παύλος, Λευκάδα
 1954 Αργύριος Ευθυμίου (έγγαμος Ιερέυς), Καλύβια Ελαφί-
 νας
 1954 Γεώργιος Ζέρης
 1956 Σπυρίδων μοναχός
 1957 Νικηφόρος, Σύρα
 1958 Σάββας Βλάχος, έως 28-12-1958
 1959 Νεκτάριος Στεργίου, Κλήμα Δωρίδος
 1963 Δαμιανός Μαυρίδης ιερομόναχος
 1964 Νικόλαος μοναχός
 1965 Χρυσόστομος μοναχός
 1966 Στέφανος μοναχός
 1967 Μάρκος μοναχός
 Αντώνιος Πασβάντης-Σάββας Κυριατζής
 1987 Γρηγόριος Σοφός, Κρασιά Ελασσώνας
 2007 Πορφύριος Μπατσα-
 ράς, Πολυδένδρι
 Ημαθίας

Στη συνέχεια αξίζει να ανα-
 φερθούμε επί τροχάδην στους τε-
 λευταίους μας ηγουμένους.

Κατ' αρχάς θα πρέπει να
 αναφερθεί ότι, μετά την ολοσχερή
 καταστροφή του 1822, το μονα-
 στήρι δεν κατάφερε να ορθοπο-
 δήσει και να αποκτήσει μονα-
 στική αδελφότητα. Ιδίως τον
 περασμένο αιώνα και μετά τους
 πολέμους, ένας ή δύο μοναχοί εγ-
 καταβιούσαν εδώ, ενώ ο ηγού-
 μενος οριζόταν από τον Μητρο-
 πολίτη Βεροίας ως ηγουμενεύων.

Σύμφωνα με τον Καταστατικό Χάρτη της Εκκλησίας της Ελλάδος, ηγούμενος και καθηγούμενος ονομάζεται ο ηγούμενών που έχει εκλεγεί από την αδελφότητα κάποιας μονής.

Ο π. Γεώργιος Ζέρης στην αρχή εργαζόταν στο Μοναστήρι του Προδρόμου σαν υπάλληλος. Από τότε όμως που χειροτονήθηκε ιερέας, οριζόταν από τους διάφορους μητροπολίτες να ενδιαφέρεται για τις ποικίλες υποθέσεις του. Αυτός, καίτοι έγγαμος, υπηρετούσε με αυταπάρνηση το μοναστήρι, εξασφάλισε την υπάρχουσα περιουσία του, πολλές φορές

και δικαστικά ακόμα, ανακαίνισε κάποιες πτέρυγες και επί πλέον μας παρέδωσε γραπτώς σημειώσεις πολύτιμες για την ιστορία της Μονής.

Εξασφάλισε επίσης την απόλυτη κυριότητα της Ιεράς Μονής του Τιμίου Προδρόμου στο περκεκλήσι του Αγίου Γεωργίου, που χτίστηκε σε ερείπια αρχαίας ομώνυμης Μονής, αφιερωμένης φυσικά και εκείνης στον λαοφιλέστατο Άγιο Γεώργιο, που υπήρχε δίπλα στην εν χρήσει γέφυρα του Αλιάκμονα.. Ο πατήρ Γεώργιος ακόμα σε συνεργασία με το Β'ΣΣ διάνοιξε

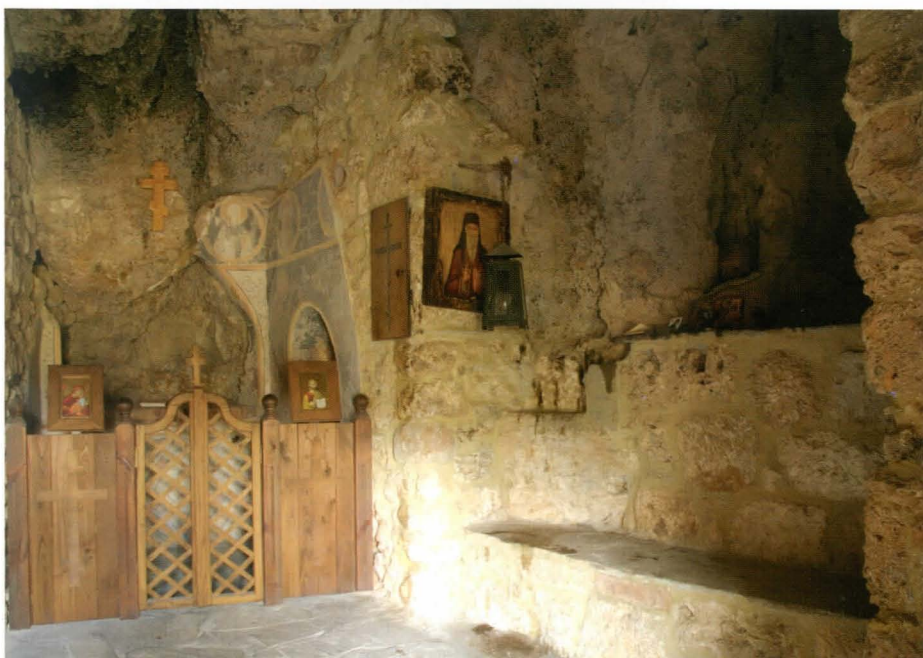

και τον δημόσιο δρόμο προς το Μοναστήρι.

Ο αρχιμανδρίτης Νεκτάριος Στεργίου, προερχόμενος από την Ιερά Μονή των Ιβήρων του Αγίου Όρους, ηγουμένευσε επί αρχιερατείας του σοφού και λογίου ιεράρχου Καλλινίκου του Χαραλαμπίακη. Επί ηγουμενίας του π. Νεκταρίου κτίστηκε με τσιμέντα η ΒΑ πλευρά της Μονής και ανακαινίστηκε εν μέρει το Καθολικό, ο κεντρικός δηλαδή ναός της.

Ο αρχιμανδρίτης Σάββας Κυριατζής, προερχόμενος και αυτός από το Άγιον Όρος, ηγουμένευσε επί αρχιερατείας του Μητροπολίτη Παύλου του Γιαννικό-

πουλου. Μετά την κοίμηση του πατρός Σάββα, ορίστηκε ως ηγούμενος της Μονής ο ιεροκήρυκας της Μητροπόλεως αρχιμανδρίτης Γρηγόριος Σοφός, καταγόμενος από την Κρανιά Ελασσώνας. Ο πατήρ Γρηγόριος εκάρη μοναχός εδώ το 1971, και μετά από σύντομη εφημεριακή διακονία, διορίστηκε ιεροκήρυκας, και το 1987 ανέλαβε την διοίκηση του Μοναστηριού μας.

Κατά το τρέχον έτος 2007, ο πατήρ Γρηγόριος συνταξιοδοτήθηκε από τα ιεροκηρυκτικά του καθήκοντα. Με γράμμα του ο Σεβασμιώτατος τον ευχαρίστησε για την πολυετή και καρποφόρο προσφορά του στην εκκλησία.

Για την συνέχιση της ζωής του μοναστηριού, ο Σεβασμιώτατος σκέφτηκε να απευθυνθεί σε κάποιο αγιορειτικό μοναστήρι, ώστε έμπειρος αγιορείτης να αναλάβει την ηγουμενεία του. Έτσι απευθύνθηκε στην Ιερά Μονή Σίμωνος Πέτρας Αγίου Όρους, και ο ηγούμενος της Μονής, αρχιμανδρίτης Ελισαίος, ευλόγησε και απέστειλε για τον σκοπό αυτόν τον καταγόμενο από την περιοχή μοναχό Πορφύριο, τον οποίον Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης μας Κύριος κ. Παντελεήμων χειροτόνησε και κατέστησε αρχιμανδρίτη και ηγούμενο της Μονής.

Από το Βιβλίο των Προσκυνητών

Αγιακό ποτάμι ο Αλιάκμονας.

Ο Σερβίων και Κοζάνης Διονύσιος

Είθε να μας σκεπάζει με τις φτερούγες του
ο Τίμιος Πρόδρομος.

6-3-1999

Μοναδική σε τοποθεσία και μοναχισμό μονή.

13-4-1999

Ο Θεός να ανταποδίδει τους κόπους και τις
θυσίες των πατέρων και είθε με τις πρεσβείες
των Αγίων των ασκησάντων ενταύθα να ανα-
δειχθεί και πάλι η Μονή σε Λαύρα με νέους
αγίους μοναχούς. Απέραντη γαλήνη και ησυ-
χία.

20-8-2004

Αναγέννηση ψυχής

15-8-2004

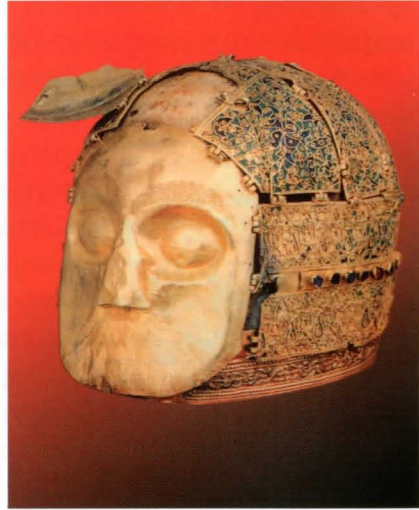
Η αγιότητα και η ευλογία που αναδύεται από
ετούτη την μαγευτική τοποθεσία που ευρι-
σκόμεθα ήταν αδύνατον να μας αφήσουν
ασυγκίνητους. Ευχαριστούμε τον Τριαδικό
Θεό και δι' ευχών των αγίων, είθε ο Τίμιος
Πρόδρομος να φωτίσει τα σκοτεινά μονο-
πάτια της ψυχής μας.

Αύγουστος 2004

Η ζωή είναι μικρή για να κρατάς μίσος. Δίνε
και μη ζητάς τίποτα. Αγάπα, συγχώρα και
ζήσε.

Άγια Λείψανα

Χωρίς καμία απολύτως αμφισβήτηση, τα άγια λείψανα, μέρη δηλαδή από το αθλητικό σώμα, των αγίων, θεωρούνται τα τιμαλφέστερα κειμήλια για ένα μοναστήρι. Με άγια μαρτυρικά λείψανα καθαγιάζεται και εγκαινιάζεται κάθε ορθόδοξη εκκλησία, τα άγια λείψανα ενισχύουν τους μοναχούς στον καλόν αγώνα της πνευματικής ζωής. Τα άγια λείψανα καταστάθηκαν ναός του Αγίου Πνεύματος και ενισχύουν κάθε πιστό, και περισσότερο τους συνεχώς αγωνιζόμενους μοναχούς, κατά την περίοδο που βρισκόμαστε στον αγωνιστικό στίβο της επίγειας ζωής μας.

Στο μοναστήρι αυτό, οι προαπελθόντες πατέρες φρόντισαν να θησαυρίσουν αρκετά άγια λείψανα, και να τα φυλάξουν σε πολύτιμες και πολυποίκιλτες, ασημένιες κυρίως, λειψανοθήκες.

Η Ιερά Μονή Διονυσίου από το Άγιον Όρος προσέφερε στο μοναστήρι μας, εφόσον τιμούν και οι δύο τον Μέγα Πρόδρομο, ένα από τα δάκτυλα της χειρός του βαπτιστού και φίλου του Κυρίου ημών Ιησού Χριστού. Και αυτό το άγιο λείψανο είναι οπωσδήποτε ο μεγαλύτερος θησαυρός της μονής μας.

Η χάρα του αγίου Κλήμεντος, ο οποίος υπήρξε θρέμμα της μονής και έγινε αρχιεπίσκοπος Αχρίδος, θησαυρίζεται εδώ από τον 12ο αιώνα, σύμφωνα με την επιθυμία του ίδιου του αγίου. Είναι πολύ χαρακτηριστικό το ότι η προσωπίδα μπροστά στην αγία χάρα είναι κατά πολύ αρχαιότερη και μάλλον είναι αρχαίο εύρημα σε μακεδονικό τάφο.

Από το ασκητικό και πολύπαθο λείψανο του Αγίου Ιωάννου, αρχιεπισκόπου της Βασιλευούσης, του Χρυσοστόμου, θησαυρίζονται αρκετά μέρη στο μοναστήρι, σε διάφορες λειψανοθήκες. Σε αργυροχρυσοποίκιλη όμως θήκη του έτους 1828 είναι τοποθετημένη η μία επιγονατίδα του αγίου. Σε νέα ασημένια λειψανοθήκη, του 2007, τοποθετήσαμε το δέρμα του συγκεκριμένου μέρους, που φυλασσόταν πρόχειρα.

Σε κεφαλόσχημες θήκες, που είναι τοποθετημένες σε πολύγωνες ασημένιες λειψανοθήκες, φυλάσσονται μέρη από τα άγια λείψανα των αγίων Χαραλάμπους, Τρύφωνος και της αγίας μεγαλομάρτυρος Βαρβάρας. Σε κιβωτιόσχημες χαμηλές λειψανοθήκες, ασημένιες αλλά και μπρούντζινες, είναι τοποθετημένα μέρη αγίων λειψάνων των αγίων Κοσμά και Δαμιανού, Κύρου και Ιωάννου, Παντελεήμονος και Θαλλελαίου των αναργύρων, Νικολάου επισκόπου Μύρων, Χαραλάμπους, Ιωάννου του Χρυσοστόμου, Διονυσίου του

Αρεοπαγίτου, Αρτεμίου του στρατηλάτου, Λουκά του αποστόλου και άλλων αγίων.

Η κάρα του αγίου Κλήμεντος προσκαλείται κατ' έτος από τα χωριά των Πιερίων, ενώ παλαιότερα έφθανε μέχρι και το Βελβεντό, για τον αγιασμό όχι μόνο των ανθρώπων αλλά και των βοοειδών και των ποιμνίων.

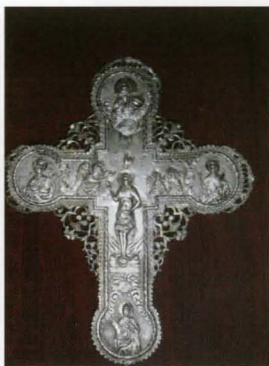
Κατά το τρέχον έτος 2007, που εορτάζονται τα 1700 έτη από την μαρτυρική εν εξορία κοιμήσή του, η λειψανοθήκη του 1828 με το γόνυ και η άλλη με το δέρμα του αγίου Χρυσοστόμου, με την σεπτή ευλογία του αγίου μας ποιμενάρχη, μεταφέρθηκαν για προσκύνημα και αγιασμό των πιστών σε διάφορα μέρη της Μητροπόλεώς μας.

Αλλά και άλλα άγια λείψανα μεταφέρονται, κατά περίπτωση, όταν ευλογεί ο σεβασμιώτατος μητροπολίτης μας, στις ενορίες της μητροπόλεώς μας για ενίσχυση στον πνευματικό αγώνα του λαου.

Ιερά Κειμήλια

Ιερατική Σχολή Τιμίου Προδρόμου

Δίπλα στον αρχαίο ναό της Μεταμορφώσεως του Σωτήρος, μέσα στον περίβολο της Μονής μας, σώζεται το κτίσμα όπου είχε εγκατασταθεί για μία σχεδόν δεκαετία η Ιερατική Σχολή. Από αυτήν αποφοίτησαν δεκάδες μαθητών, οι οποίοι χρησιμοποιήθηκαν ως ιερείς αλλά και δάσκαλοι στα χωριά της Ημαθίας και μάλιστα σε περιόδους πολύ δύσκολες για τα πράγματα της Μακεδονίας μας.

Η Σχολή έκλεισε τελικώς κατά το έτος 1915, λόγω ενεργειών του Υπουργείου Παιδείας, που ανέλαβε να διορίζει τους δασκάλους και τους ιερείς στην απελευθερωμένη πλέον Μακεδονία.

Ήδη συγκεντρώνουμε υλικό από τους απογόνους των μαθητών, ώστε σε πολύ μικρό χρονικό διάστημα, να λειτουργήσει έκθεση, που να θυμίζει μία ακόμα προσφορά του μοναστηριού προς τον λαό του Θεού.

Άλλα μοναστικά κτίσματα περίξ της Μονής

Στην ευρύτερη περιοχή, γύρω από το κεντρικό μοναστήρι υπάρχουν, σήμερα δυστυχώς σε ερείπια, και άλλα μοναστήρια, ησυχαστήρια, κελιά και καλύβες, όπου έζησαν και ασκήθηκαν κατά καιρούς οι προαπελθόντες πατέρες μας. Σύμφωνα με τα γραφόμενα του πρωτοπρεσβυτέρου πατρός Γεωργίου Ζέρη, υπήρχαν:

Μοναστήρια

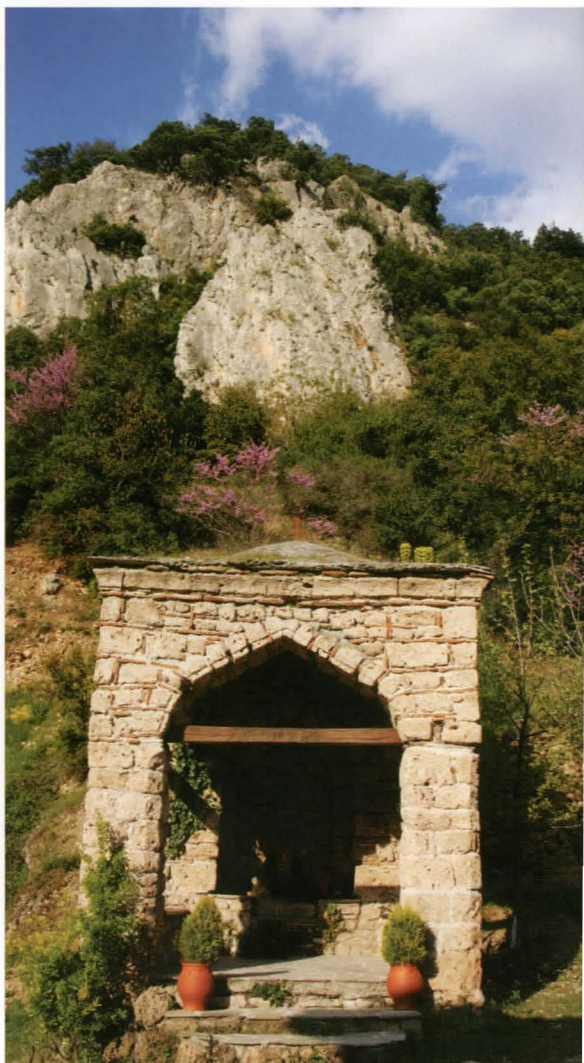
- Αγίου Αντωνίου, πλησίον του Αλιάκμονος
- Παναγίας, η νυν Αγίου Θεοφάνους
- Αγίας Τριάδος, εις το Κοιμητήριο
- Αναλήψης, άνωθεν του Κοιμητηρίου
- Παλαιά μονή, προς τις Φλαμουριές
- Αγίου Κωνσταντίνου, κάτω εις τον Αλιάκμονα

Ιεραί Μοναί εις το Δάσος

- Αγίου Λαζάρου, άνωθεν της Ιεράς Μονής Τιμίου Προδρόμου
- Παλαιομονάστηρον, άνωθεν χωριού Μετόχι
- Ιερά Μονή ταξιαρχών, εις τα όρια Βεργίνης-Μετοχίου-Χαράδρας

Ιεροί ναοί

- Αγίου Γρηγορίου του Παλαμά, κάτωθεν της Ιεράς Μονής Τιμίου Προδρόμου

- Ναός άνευ ονομασίας πλησίον του Παλαμά, άνωθεν, κοντά εις τον μπαχτσέ

- Αγίου Θεοδώρου, προτού φθάσμε στην Ιερά Μονή, εις την ομώνυμον θέσιν, όπου υπάρχει σήμερον η βρύση και εικονοστάσιον

- Εκκλησία εις την θέσιν Ζαχαρία βαρκά

- Εκκλησία Αγίου Αθανασίου, έναντι Ι. Μ. Μπαχτσέ, Φλαμουριές
Ασκηταριά

- Εν όλω οκτώ γύρωθεν της Μονής

Κελλιά Τέσσαρα

- Επάνω εις την θέσιν Κουκουλιάνος, εις το δασος κάτω του παλαιοκάστρου, απέναντι εις την Μονήν του Αγίου Λαζάρου, και ένα άνωθεν του Κοιμητηρίου, λεγόμενον των Πνευματικών.

Καλύβα

- Αγίου Γρηγορίου, κοντά εις ιερόν ναόν Αγίου Γρηγορίου

Αγίασμα

- Αγίου Γρηγορίου Παλαμά

Υδρομύλοι

- Εις θέσιν Χλιαρό Νερό κάτω της Μονής, και δίπλα υπήρχε μπατάνι με καλύβα μοναχών.

- Εις το χωρίον Βεργίνα τέσσαρες

- Εις το χωρίον Νεόκαστρον δύο

- Εις το χωρίον Ρυάκια άλλοι δύο

Άλλες κτήσεις της Μονής

Σε απόσταση είκοσι λεπτών, επάνω στον νέο αυτοκινητόδρομο της ΔΕΗ, σώζεται μόνον η κόγχη από το "Παλιομοναστήρο" του Αγίου Νικολάου, με ελάχιστες τοιχογραφίες στην κόγχη του ιερού βήματος. Κατά το έτος 1957 περατώθηκε η κατασκευή του Φράγματος στον Αλιάκμονα, καθώς και το Παρεκκλήσι του Αγίου Γεωργίου, το οποίο εξ αρχής ανήκει στην Μονή-μοναστήρι επ' ονόματι αυτών των στρατιωτικών μεγαλομαρτύρων.

Στον καινούριο αυτοκινητόδρομο, που άνοιξε περί το 1965, από τον δημόσιο δρόμο προς τα χωριά των Πιερίων, κτίστηκε τελευταία, από την ΔΕΗ παρεκκλησάκι-προσκυνητάρι των Αγίων Θεοδώρων, στην περιοχή όπου υπήρχε αρχαίο μοναστήρι επ' ονόματι αυτών των στρατιωτικών μεγαλομαρτύρων.

Στο γειτονικό χωριό Δάσκιο, το μοναστήρι κατέχει το αρχαίο Μετόχι της Αγίας Φωτίδος, όπου χτίστηκε με την φροντίδα των κατοίκων παρεκκλησάκι αφιερωμένο στην αγία Φωτίδα, αδελφή της αγίας Φωτεινής της Σαμαρείτιδος. Μέσα στην πόλη της Βέροιας, το Μοναστήρι κατείχε οικήματα, τα οποία όμως εκποιήθηκαν κατά τα έτη 1932-1936. Σήμερα διατηρεί μόνον δύο μικρά καταστήματα που ενοποιήθηκαν σε ένα στην Κεντρική οδό και ένα κτήριο στην θέση Ροδιές κάτω από τον νέο ναό των Αγίων Αναργύρων.

Επιφανείς αδελφοί της Μονής

Πέρα από τους αγίους, που αποτελούν το αιώνιο καύχημα της μονής και τους ανύστακτους πρεσβευτές μας στον επουράνιο θρόνο του Κυρίου ημών Ιησού Χριστού, αρκετοί αδελφοί υπήρξαν ιδιαίτερα επιφανείς από την δράση τους μέσα στον χώρο της εκκλησιαστικής τους διακονίας.

Ο ιερομόναχος Παΐσιος ίδρυσε σχολείο για την μόρφωση των παιδιών στο χωριό Κολυνδρός.

Ο αρχιμανδρίτης Κάλλιστος δεν δίστασε να απευθύνει επιστολή προς την αυτοκράτειρα της Ρωσίας Αικατερίνα την Μεγάλη και να της ζητήσει να ενισχύσει οικονομικά την παραλελυμένη τότε μονή.

Ο ιεράρχης Θεόφιλος υπήρξε μητροπολίτης Σερβίων. Διορατικά σκεπτόμενος, μετέφερε την έδρα της επαρχίας του από τα Σέρβια στην νεοδημιούργητη στα χρόνια του πόλη της Κοζάνης. Από τότε η μητρόπολις έλαβε τον τίτλο Σερβίων και Κοζάνης.

Ο ιεράρχης Αγάπιος κατέστη επίσκοπος Βράτσης, και με διαθήκη του πρόσφερε στην μονή αρκετά από τα σπουδαία της κειμήλια.

Ο ιερομόναχος Γαβριήλ Προδρομίτης έδρασε στην κώμη του Βελβεντού, όπου αφιέρωσε εξάιρετες εικόνες.

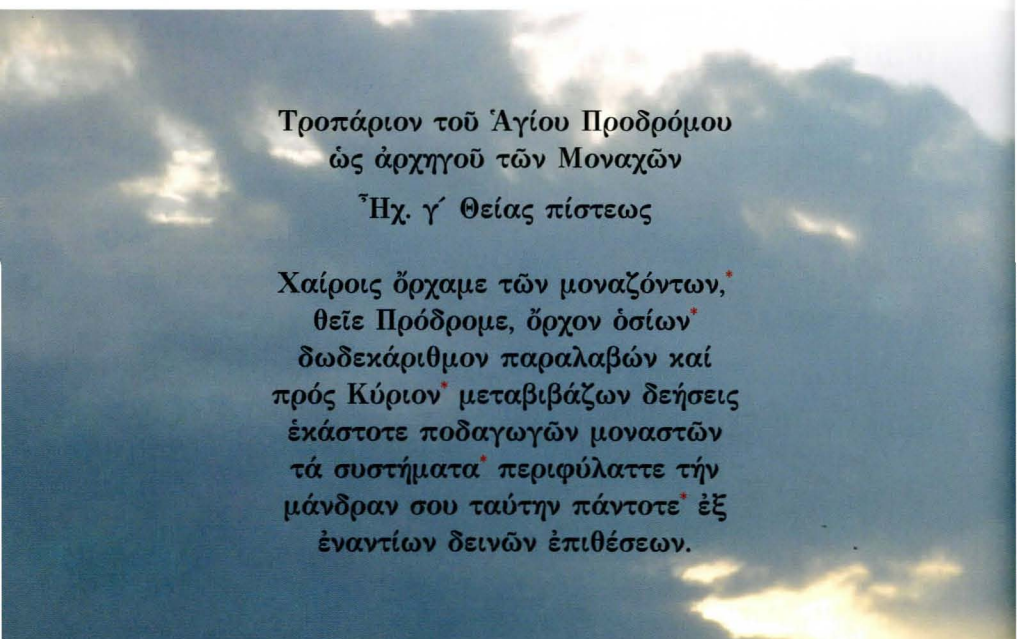

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- ΧΙΟΝΙΔΗ ΓΕΩΡΓΙΟΥ, Σύντομη ιστορία του Χριστιανισμού στην περιοχή της Βεροίας - Τα Μοναστήρια της περιοχής της Βεροίας. Βέροια 1961.
- ΠΥΡΙΝΟΥ ΠΑΥΛΟΥ, Ανέκδοτα έγγραφα αφορώντα εις τας Ιεράς Μονάς Τιμίου Προδρόμου (Σκήτη Βεροίας) και Μουτσιάλης. Θεσσαλονίκη 1975.
- ΓΕΡΑΣΙΜΟΥ ΜΟΝΑΧΟΥ ΜΙΚΡΑΓΙΑΝΝΑΝΙΤΟΥ, Ακολουθία των οσίων και θεοφόρων πατέρων ημών των εν τη Σκήτη της Βεροίας ασκητικώς διαλαμψάντων. Έκδ. Ιεράς Μητροπόλεως Βεροίας και Ναούσης. αρ. 16, Βέροια 1983.
- ΠΡΑΚΤΙΚΑ ΗΜΕΡΙΔΑΣ, Το Μοναστήρι του Τιμίου Προδρόμου (Σκήτη Βεροίας). Έκδ. Ιεράς Μητροπόλεως Βεροίας και Ναούσης. αρ. 25, Βέροια 1994.
- ΠΑΠΑΖΗ ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ, Ιστορία της Ιεράς Μονής Τιμίου Προδρόμου (Σκήτη Βεροίας). Έκδ. Ιεράς Μητροπόλεως Βεροίας και Ναούσης. αρ. 26, Βέροια 1995.

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

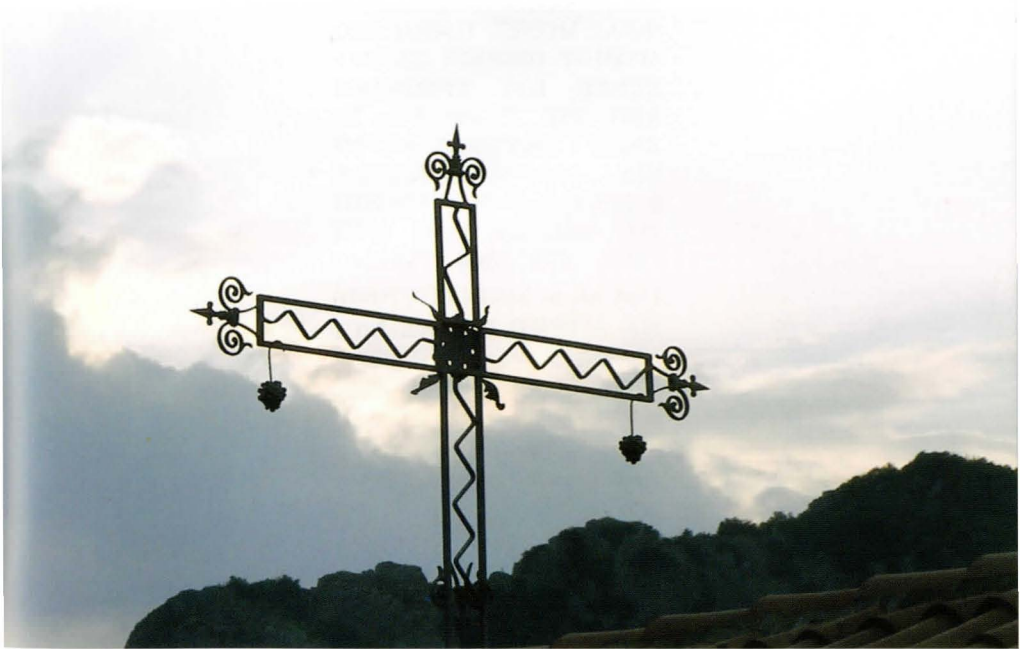
ΠΡΟΛΟΓΟΣ.....	9
Η ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΟΥ ΜΟΝΑΣΤΗΡΙΟΥ ΜΑΣ.....	14
ΠΕΡΙΗΓΗΣΗ ΜΕΣΑ ΣΤΟ ΜΟΝΑΣΤΗΡΙ	21
ΜΝΗΜΗ ΤΩΝ ΑΓΙΩΝ.....	28
ΟΙ ΗΓΟΥΜΕΝΟΙ ΤΗΣ ΜΟΝΗΣ ΜΑΣ.....	30
ΑΠΟ ΤΟ ΒΙΒΛΙΟ ΤΩΝ ΠΡΟΣΚΥΝΗΤΩΝ.....	38
ΑΓΙΑ ΛΕΙΨΑΝΑ.....	39
ΙΕΡΑ ΚΕΙΜΗΛΙΑ.....	42
ΙΕΡΑΤΙΚΗ ΣΧΟΛΗ ΤΙΜΙΟΥ ΠΡΟΔΡΟΜΟΥ.....	44
ΑΛΛΑ ΜΟΝΑΣΤΙΚΑ ΚΤΙΣΜΑΤΑ ΠΕΡΙΞ ΤΗΣ ΜΟΝΗΣ... ..	45
ΑΛΛΕΣ ΚΤΗΣΕΙΣ ΤΗΣ ΜΟΝΗΣ.....	48
ΕΠΙΦΑΝΕΙΣ ΑΔΕΛΦΟΙ ΤΗΣ ΜΟΝΗΣ.....	49

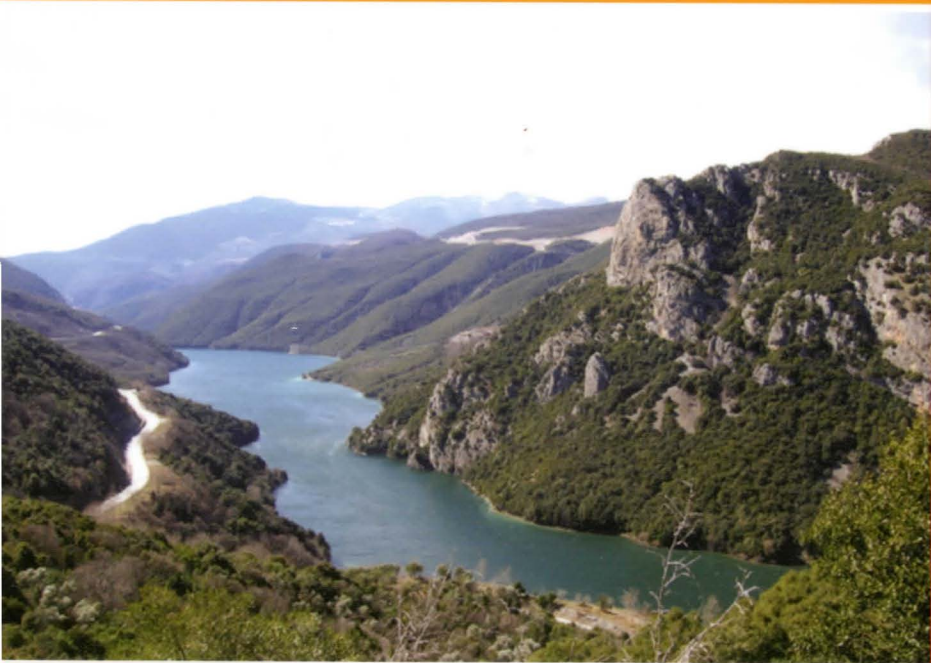
Τροπάριον τοῦ Ἁγίου Προδρόμου
ὡς ἀρχηγοῦ τῶν Μοναχῶν

Ἦχ. γ΄ Θείας πίστεως

Χαίροις ὄρχαμε τῶν μοναζόντων,*
θεῖε Πρόδρομε, ὄρχον ὁσίων*
δωδεκάριθμον παραλαβῶν καί
πρός Κύριον* μεταβιβάζων δεήσεις
ἐκάστοτε ποδαγωγῶν μοναστῶν
τά συστήματα* περιφύλαττε τήν
μάνδραν σου ταύτην πάντοτε* ἐξ
ἐναντίων δεινῶν ἐπιθέσεων.

ΤΟ ΠΡΟΣΚΥΝΗΤΑΡΙΟ ΤΗΣ
ΙΕΡΑΣ ΜΟΝΗΣ ΤΙΜΙΟΥ ΠΡΟ
ΔΡΟΜΟΥ ΠΕΡΙΩΝ ΣΧΕΔΙΑ
ΣΤΗΚΕ ΚΑΙ ΤΥΠΩΘΗΚΕ
ΑΠΟ ΤΙΣ ΓΡΑΦΙΚΕΣ ΤΕ
ΧΝΕΣ - ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΜΥΓΔΟ
ΝΙΑ - ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΚΑΓΙΑΣ
& ΣΙΑ Ο.Ε. ΤΟΝ ΑΥΓΟΥΣΤΟ
ΤΟΥ 2007 ΣΕ 1.000 ΑΝΤΙ
ΤΥΠΑ ΓΙΑ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟ
ΤΩΝ ΕΚ ΔΟΣΕΩΝ ΑΠΟΤΟΜΉ
ΜΕ ΑΡΙΘΜΟ ΣΕΙΡΑΣ Νο 1

248

IE